

формування моделі розроблення конкретних рекомендацій, що спрямовані на ефективніше використання фінансових ресурсів і зміцнення фінансового стану підприємства.

1. Лащенко О.Ю. *Управління фінансовою стійкістю підприємства / [Електронний ресурс] / О.Ю. Лащенко, В.В. Якименко. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/PSPE/2010_2/Laschenko_210.htm* 2. Мисак Н.В. *Стратегічні аспекти досягнення фінансової стійкості підприємства / Мисак Н.В., Яценко О.І. // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України. – 2011. – №15.5. – с.384-389.* 3. Хома І.Б. *Фінансовий аналіз : навч. посібн. / І.Б. Хома, Н.І. Андрушко. – Львів: Вид-во НУ "Львівська політехніка", 2009.-344с.*

Сорока О.Р.

ст. гр. ЕФІМ-13

Науковий керівник – ст.викл. Турко В.В.

ОРГАНІЗАЦІЯ КЛІРИНГОВИХ РОЗРАХУНКІВ В УКРАЇНІ. ЦЕНТРАЛЬНИЙ РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР

Розрахунки за укладеними угодами мають надзвичайно важливе значення в організації біржової торгівлі. Нехтування цим аспектом техніки біржової торгівлі на постсоціалістичних біржах призвело до кризи біржі як ринкового інституту в цілому. Лише ті біржі, що своєчасно подбали про запровадження розрахункових центрів або установ, вижили і сьогодні відіграють помітну роль в економіці [2].

Кліринг – отримання, звірка та поточне оновлення інформації, підготовка бухгалтерських та облікових документів, необхідних для виконання угод щодо цінних паперів, визначення взаємних зобов'язань, що передбачає взаємозалік, забезпечення та гарантування розрахунків за угодами щодо цінних паперів [1].

Професійна розрахунково-клірингова діяльність за операціями щодо цінних паперів здійснюється виключно депозитаріями. Для здійснення діяльності за операціями щодо цінних паперів депозитарій має відповідати всім вимогам депозитарію цінних паперів та додатково одержати відповідну ліцензію ДКЦПФР, після чого депозитарій набуває статусу клірингового депозитарію. Статутом депозитарію має передбачатися здійснення клірингу та розрахунків за правочинами (угодами) щодо цінних паперів [3].

Кліринговий депозитарій – депозитарій, який одержав ліцензію Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку на здійснення клірингу щодо операцій з цінними паперами [1].

Депозитарій зобов'язаний забезпечити надійність і безпечність своєї діяльності; відповідність вимогам законодавства технічних засобів, програмного забезпечення, організації діловодства, підготовки кваліфікованих спеціалістів та заходів внутрішнього контролю[3].

Зараз в Україні працюють три депозитарії: комерційний

Всеукраїнський депозитарій цінних паперів (ВДЦП), державний Національний депозитарій України (НДУ) і депозитарій державних цінних паперів Нацбанку, який виконує здебільшого функцію обліку обігу державних облігацій (ОВДП).

За проектом закону про депозитарну систему, підготовленим до другого читання, особами, які проводитимуть клірингову діяльність на фінансових ринках, стануть депозитарій державних цінних паперів НБУ, Центральний депозитарій цінних паперів (ще не створений) та Розрахунковий центр з обслуговування угод (створений НБУ).

Частка Національного банку України в Розрахунковому центрі (РЦ) з обслуговування договорів на фінансових ринках на день реєстрації його правил повинна складати не менше 75%. Таку норму містить ухвалений 6 липня закон «Про депозитарну систему України». Крім цього, закон зобов'язує Всеукраїнський депозитарій цінних паперів (ВДЦП) протягом року після публікації документа, тобто до набрання ним чинності, передати всі глобальні сертифікати випусків цінних паперів Центральному депозитарію. Якщо ж глобальні сертифікати не будуть передані, то через півроку після набуття чинності закону вони будуть заблоковані. [4]

З однієї сторони ризики грошових розрахунків за угодами з цінними паперами можуть бути істотними. Тому контроль Національного банку за роботою Розрахункового центру на першому етапі дуже важливий. НБУ є додатковою гарантією дотримання прав інвесторів в угодах за принципом "поставка проти платежу" на біржах та на позабіржовому ринку. Плюс в тому, що Нацбанк у разі потреби надаватиме ліквідність Розрахунковому центру. В теорії прийняття закону дозволить скоротити маніпулювання на біржовому ринку.

З іншої сторони цей закон адміністративним шляхом перерозподіляє ринок депозитарних послуг в Україні, а це десятки мільярдів гривень обороту на рік. Через Розрахунковий центр проходитимуть всі розрахунки учасників ринку. Отже, РЦ монополізує низку послуг на фондовому ринку. Нацбанк хоче монополізувати сферу розрахунків на фондовому ринку. Проект вітчизняного закону про депозитарну систему допускає приватизацію Розрахункового центру через п'ять років. [5] Отже майбутнім власником РЦ може стати фактично будь-хто. Обсяг торгів ОВДП, корпоративними облігаціями, акціями та муніципальними цінними паперами в січні – червні 2012 року порівняно з аналогічним періодом 2011 року становив 50,6 млрд. грн. (у січні – червні 2011 року – 38,6 млрд. грн.), що свідчить про значну привабливість даного сегменту економіки зі сторони НБУ.

Ринок довго очікував зваженого закону про депозитарну діяльність, в рамках якого будуть урегульовані питання клірингу на фондовому ринку. Тут відомий досвід Великобританії, де Лондонська клірингова палата, яка не належить біржам і торговцям, обслуговує всі провідні біржі Сіті, включаючи Лондонську фондову біржу. Проте прописані у новому законі новації, а саме створення єдиного Розрахункового центру, суперечать

міжнародному досвіду, вводять монополістичного посередника між кліринговими організаціями та учасниками ринку з одного боку, і Нацбанком та Центральним депозитарієм – з іншого. Монополізація функцій, закріплених за Розрахунковим центром, робить неможливим повноцінне управління ризиками на фондовому ринку та загрожує його існуванню.

1. Закон України «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні» від 10.12.1997 N 710/97-ВР / – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.; 2. Сохацька О.М. Біржова справа: Підручник. – 2-ге вид. змін. й доп. – Тернопіль: Карт-блани, К.: Кондор, 2008. – 278 с.; 3. Посполітак Володимир Національна депозитарна система України. – Юридичний журнал, Спецвипуск «Цінні папери», 2005.; 4. Економіка. Економічні новини України / Режим доступу: <http://ua.for-ua.com/economics>.; 5. Новини фінансів в Україні / Режим доступу: <http://news.finance.ua>

Спаська С.В.
ст. гр. ЕФІМ – 13
Науковий керівник – к.е.н., доц. Рудницька О. М.

ОСОБЛИВОСТІ СПЛАТИ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК АВАНСОВИМИ ПЛАТЕЖАМИ

В Україні одним з найбільш проблемних є питання розвитку та підтримки підприємницької діяльності, зокрема це стосується середнього та малого бізнесу. Державна політика мала би створювати і забезпечувати сприятливі умови для даної сфери, а особливо це торкається роботи над питанням оподаткування суб'єктів господарювання. Адже надмірний податковий тиск змушує більшу половину підприємств приховувати свої реальні фінансові результати і розширювати сферу тіньової економіки, що й спостерігається в Україні, не дивлячись на те, що в даному напрямку відбулись певні позитивні зрушення. Так, у грудні 2010 р. розпочалася реформа податкового законодавства і новий Податковий кодекс передбачає поступове зниження ставки податку на прибуток до 16%. Але введення змін продовжується.

Так, 5 липня 2012 р. Верховною Радою України був ухвалений Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо державної податкової служби та у зв'язку з проведенням адміністративної реформи в Україні», який 8 серпня був підписаний Президентом. У Законі йде мова не лише про перерозподіл повноважень між Державною податковою службою і Міністерством фінансів, а й про зміни в оподаткуванні.

Так, зміни торкнулись статті 57 (п. 57.1) «Строки сплати податкового зобов'язання». З 2013р.: "Платники податку на прибуток (крім новостворених, виробників сільськогосподарської продукції, неприбуткових установ (організацій) та платників податків, у яких